

de hoogste persoonlijkheden in Nederland.

Uwe Eminentie is van de toestanden in Nederland zeker even goed op de hoogte als ik, en daarom richt ik tot U.E. dit schrijven, in het volle vertrouwen dat U.E. indien Zij zulks nuttig acht, in deze zaak bemiddelend tusschenbeide zal willen treden. Ik meen daarom nog de vrijheid te mogen nemen, mijn persoonlijk gevoelen in deze aan U.E. mede te deelen. Ik vat dit in eenige punten samen:

a. De inleidingen in ons werk worden weinig of niet gelezen. b. Mijne inleiding op *Rechters* is verschenen voordat de Decreten der Bijbelcommissie, waarmede zij nu zou kunnen vergeleken worden, zijn gepubliceerd.<sup>107</sup> c. Elk gewoon priester of theologant, die zich met deze zaken eenigszins ernstig bezig houdt, vergelijkt de betreffende decreten en corrigeert, indien hij eenige tegenstrijdigheid ontdekt, de voorgedragen meeningen vanzelf naar de norm van de latere decreten, terwijl een specialist aan zijne redeneeringen zeker niet méér kracht toekent dan aan die van anderen vóór bedoelde decreten. d. Professoren in de exegese zullen bij de behandeling van *Rechters* natuurlijk hun leerlingen op het hart drukken, dat men zich bij de in mijne Inleiding besproken vraagstukken te houden heeft aan de betreffende decreten der Bijbelcommissie. e. Door eene veroordeeling zal de aandacht gevestigd worden op een bijna ongelezen geschrift, dat vóór 8 jaar verschenen is, ten gevolge waarvan ieder, die dat geschrift onder zijn bereik heeft, de aangewezen Inleiding zal gaan lezen, tot nadeel (zoaals na eene veroordeeling toch ondersteld moet worden) van zijne orthodoxie. f. De leeken in Nederland, wier vertrouwen in de geestelijken die iets 'doen' alreeds geschokt is en nog telkens (althans om de 14 dagen)<sup>108</sup> geschokt wordt, zullen nu hun vertrouwen voelen wankelen, niet alleen in de professoren der seminariën (dat is al ongeveer wèg), maar in hunne Hoogw. Bisschoppen zelve, die zóó'n werk konden goedkeuren!

Tenslotte de persoonlijke factor. a. Wanneer die Inleiding van mij officieel wordt afgekeurd, dan komt dat in de couranten (daar zorgt een zekere heer Thompson wel voor). Dat lezen mijn goede mensen van Abcoude, die van die 'boeken' niets afweten en meenen dat ze een goeden Roomschen pastoor hebben en het goede waardeeren dat ik vooral voor hunne geestelijke belangen gedaan heb en doe. b. De omstandigheid, dat men mij (al meermalen) gekozen

107. De Pauselijke Bijbelcommissie, ingesteld in 1901, publiceerde vanaf 1905 een aantal decreten waarin over exegetische kwesties bindende uitspraken werden gedaan; Zie H. Denzinger, A. Schönmetzer, *Enchiridion Symbolorum* (Freiburg-Rome, 1963<sup>32</sup>), 662-697.

108. Toespeling op Thompsons blad *Rome*, dat tweemaal per maand verscheen.